

TUUSULANJÄRVEN KUNNOSTUSTYÖRYHMÄN KOKOUS

Aika:	Perjantai 19.9.2014 klo 9.00–11.45	
Paikka:	Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä Kultasepänkatu 4 B, Kerava	
Osallistujat:	Jyrki Kaija (pj.) Kaarina Laine Pekka Kylänpää Anu Tyni Pertti Paakkinen Mauri Pekkarinen Jaana Hietala (siht.)	Tuusulan kunta Järvenpään kaupunki Tuomalan kalastuskunta Keski-Uudenmaan ympäristökeskus Pro Tuusulanjärvi -liike Keski-Uudenmaan vesiensuojelun lky Keski-Uudenmaan vesiensuojelun lky
Poissa:	Hannu Kantola Jukka Laitila Jarmo Vääriskoski Pertti Seuna Esa Partanen Kirsti Lahti	Tuusulan kunta Järvenpään kaupunki Uudenmaan ELY-keskus Tuusulanjärven vesiensuojeluyhdistys ProAgria Etelä-Suomi Vantaanjoen ja Helsingin seudun vsy

**1.
KOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS**

Ehdotus:	Jaettu asialista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi.
Päätös:	Hyväksyttiin pienin korjauksin.

**2.
EDELISEN KOKOUKSEN PÖYTÄKIRJA**

Ehdotus:	Hyväksytään kunnostustyöryhmän pöytäkirja 2/2014.
Päätös:	Todettiin, että Lepolan kosteikkosuunnitelmaan tehdään vielä muutoksia ja se valmistuu kunnostustyöryhmän seuraavaan kokoukseen.

**3.
TUUSULANJÄRVEN VEDENLAATU KESÄLLÄ 2014**

Alkukesä oli viileä ja pintaveden lämpötila oli kesäkuun loppupuolella alle 16 °C. Heinäkuussa vesi lämpeni lähes 25 °C:een ja veden lämpötila oli yli 20 °C vielä elokuun loppupuolella.

Kaikki neljä hapetinta käynnistettiin kesäkuun alussa ja Tuusulanjärven happitilanne pysyi melko hyvänä koko kesän. Hapen kylästysaste pintavedessä 1 m:n syvyydessä vaihteli 70–105 %. Pohjan läheinen happi oli matalimmillaan elokuun alussa (<10 %).

Halosenniemen hapetin (no 2) oli poissa käytöstä moottorivian takia pari viikkoa elokuun alussa, jolloin happitilanne huononi. Sedimentin kaasunmuodostus lisääntyi elokuussa vesien lämmettyä (liite 1).

Tuusulanjärven sinileväseurannassa (Halosenniemi) ei havaittu lainkaan sinilevää. Rusutjärvellä sinilevää esiintyi vähän juhannuksesta lähtien. Sinilevätilanne sisävesillä on ollut koko kesän melko hyvä ja levää on havaittu keskimääräistä vähemmän. Tuusulanjärven näkösyvyys vaihteli 50–80 cm välillä eli vesi oli melko sameaa.

Levämäärää kuvaava klorofylli-pitoisuus oli melko pieni (15–32 µg/l). Myös pintaveden kokonaisfosforipitoisuus oli kohtuullisen alhainen (60–85 µg/l). Pohjanläheisen veden P-pitoisuus kasvoi elokuun alussa, jolloin hapettimessa oli käyttökatko. Kaikkia kesäkauden vesianalyysien tuloksia ei ole vielä saatavilla, joten tilanne voi muuttua jonkin verran.

Mikäli levämäärä ei runsastu loppukesällä, kesän keskiarvo olisi 22 µg/l. Tämä merkitsi ekologisessa luokittelussa tyydyttävää tilaa. Ravinnepitoisuudet tosin ovat vielä välttävän tilan tasolla.

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä merkitsee tiedoksi Tuusulanjärven melko hyvän vedenlaadun kesällä 2014.

Keskustelu: Todettiin, että järvellä ei ole havaittu sinilevää kolmeen vuoteen. Pekkarinen jakoi kuvan klorofylli- ja fosforipitoisuuksien kehityksestä vuosina 1995–2014 (pöytäkirjan liite 1), josta käy ilmi että fosforipitoisuus on pienentynyt 2000-luvulla.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

4. HANKKEEN TOTEUTUS KESÄLLÄ 2014

Hanke seurasi Rantamo-Seittelin kosteikon veden laatua käsinäyttein. Järvellä seurattiin happipitoisuutta ja kaasunmuodostusta viikoittain. ELY-keskuksen vedenlaadun seurantaa täydennettiin kesä-, heinä-, ja elokuussa otetuilla vesinäytteillä.

Ankeriaita istutettiin Tuusulanjärveen (3000 kpl) ja Rusutjärveen (2000 kpl) 22.7.2014.

Vesikasveja niitettiin 30.7.–4.8. yhteensä 180 m³. Niitot tehtiin Venetvaaran tekemän niittosuunnitelman mukaan ja niittoalue oli tänä vuonna jonkin verran aiempaa pienempi. Karvalehteä ei tarvittu poistaa tänäkään vuonna, edellisen kerran sitä poistettiin vuonna 2008.

SYKEN tutkijat Tero Väisänen ja Mika Visuri kävivät ottamassa metaani- ja hiilidioksidinäytteitä sedimentistä. Näytteet analysoitiin Lammin biologisella asemalla. Lisäksi he mittasivat redox-potentiaalia. Tulokset raportoidaan tämän vuoden loppuun mennessä. Tutkimuksen kustannukset ovat yhteensä n. 2000 €.

Ulapan kalamäärän arviointi kaikuluotauksella ja troolauksella toteutettiin elo-syyskuun vaihteessa. Ulappa-alueen kalatiheyden arviointitutkimus tuo tietoa mm. kuhan poikastuotannon onnistumisesta ja kuorekannan kehityksestä. Alustavien tietojen mukaan kuhan pieniä poikasia ja kuoretta on ollut runsaasti. Tutkimusraportti valmistuu alkuvuonna 2015.

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä merkitsee tiedoksi hankkeen toteutuksen kesällä 2014.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

5. HANKKEEN RAHOITUSSUUNNITELMAN SEURANTA

Vuoden rahoitussuunnitelman mukaisesta 2014 määrärahasta (233 900 €) on käytetty elokuun loppuun mennessä 88 000 € ja jäljellä on 145 900 €. Loppuvuoden kuluiksi tulee arviolta 87 500 € ja koko vuoden kuluiksi yhteensä 208 500 € (liite 2).

Hankkeen ylijäämä johtuu Lepolan kosteikon rakentamisen viivästyemisestä. Lepolan kosteikko suunniteltiin tehtävän syksyllä 2014, mutta työnjohtaja Juha Kuvajan mukaan se on toteutettava talvityönä. Ylijäämään vaikuttaa myös se, että karvalehteä ei tarvittu poistaa kesällä 2014.

Mikäli hoitokalastuksen saalis ylittää saalistavoitteen (25 tn), ovat kalastuskustannukset ennakoitua suuremmat.

Hanke on hakenut ELY-keskukselta ylimääräistä vesistö-kunnostusavustusta (34 000 €). Hankkeen omarahoitusosuus on 50 %. Avustus käytettäisiin säännöstelypadon ja kalatien suunnitteluun syksyllä 2014 sekä hoitokalastukseen ja kosteikkosuunnitteluun (liite 3). Mikäli ELY-keskus myöntää hankkeelle avustuksen haetun suuruisena, ennakkona vuodelle 2015 siirtyvä ylijäämä voi olla 59 400 €. Tämä voidaan käyttää vuonna 2015 säännöstelypadon saneeraukseen ja kalatien rakentamiseen sekä kosteikkojen toteutukseen (Lepola ja Vanhankylänniemi).

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä merkitsee tiedoksi

- a) alkuvuonna toteutuneet menot,
- b) loppuvuoden menoarvion ja
- c) ELY-keskukselta haetun avustuksen.

Keskustelu: Hankkeen toiminta on ollut talousarvion mukaista ja suunnitellut hoitotoimet voidaan toteuttaa vaikka ELYn avustusta ei saataisikaan.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

6. HANKKEEN TOTEUTUS LOPPUVUONNA 2014

Hoitokalastus aloitetaan syys- lokakuun vaihteessa. Saalistavoite on vähintään sama kuin vuoden 2013 saalis, n. 25 tonnia.

Haukkalanojan kunnostus aloitetaan loka-marraskuussa.

Mäyränojalta poistetaan pajukkoa ja Vanhankylän kosteikolle laaditaan toteutussuunnitelma, mikäli ELY-keskus myöntää kunnostusavustuksen (ed. kohta).

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä merkitsee tiedoksi
a) hoitokalastuksen toteutuksen,
b) Haukkalanojan kunnostuksen ajankohdan ja
c) ELY-keskuksen avustuksella toteutettavat toimet.

Keskustelu: Tuusulan kunnalla ja Järvenpään kaupungilla on käynnissä kaa-voitushankkeita, jotka liittyvät Tuusulanjärven valuma-alueeseen. Tuusulan kunnan yleiskaavaluonnos ja viheraluestrategia on valmistunut ja niiden lausuntoaika päättyy 30.9. KUVESilta ei ole pyydetty lausuntoa, mutta hanke voi silti laatia lausunnon. Laine kertoi, että Järvenpäässä on valmistunut keskustan osayleiskaavaluonnos, jossa tarkastellaan kaupungin viherverkostoa ja ranta-alueita. Tämän kaavan lausuntoaika on jo mennyt umpeen.

Tyni kertoi, että kaupunkipuiston perustamisen valmistelu on mukana Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusopimuksessa vuosille 2015–2019. Ympäristölautakunta on hyväksynyt sopimuksen ja Tuusulan kunnanvaltuusto käsittelee palvelusopimuksen kokouksessaan. Hanke seuraa asian etenemistä.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

7. NUOTTASAALIIN NÄYTTEENOTTO

Nuottasaaliin lajijakauman näytteenotosta on pyydetty tarjoukset Kala- ja vesitutkimus Oy:ltä (KAVETU) ja Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistykseltä (VHSVY). Tarjouksessa pyydettiin ilmoittamaan työn tuntihinta ja mahdolliset muut kulut. Molempien tarjoajien työntekijät ovat päteviä. KAVETUn työn tekisi MMM Jouni Kervinen hintaan 50 €/tunti ja VHSVY:n työn ik-

tyonomi Velimatti Leinonen ja ympäristönhoitaja Olli Piekkari tunnihintaan 66 €. Molemmat laskuttavat lisäksi matkakulut valtion kilometrikorvauksen (43 €/km) perusteella. Matkakulut Helsingistä Järvenpäähän ovat molemmilla samaa suuruusluokkaa.

Jos nuottaus toteutuu kuten vuonna 2013, nuottauspäiviä tulee loka-marraskuussa yhteensä 28 ja apajia 56. Lajijakaumanäyte otetaan 42 apajasta. Niiden käsittelyyn kuuluu 15 työpäivää. VHVSY:n kahden työntekijän arvioidaan tekevän työn nopeammin kuin KAVETUn yhden työntekijä. VHVSY:n kokonaishinta on siten edullisempi (liite 4).

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä päättää tilata saalis seurannan Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistykseltä.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

8. HANKKEEN TOIMINTAOHJELMA VUODELLE 2015

Hankkeen toimintaohjelma vuodelle 2015 on päivitetty liikelaitoskuntayhtymän talousarvioesityksen mukaiseksi. Kuntien vuosittainen rahoitusosuus olisi vuonna 2015 yhteensä 200 000 €/v (liite 5).

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä

- a) hyväksyy toimintaohjelman ja
- b) esittää toimintaohjelman mukaista hankerahoitusta ohjausryhmälle hyväksyttäväksi ja laskutettavaksi kahdessa erässä.

Keskustelu: Todettiin, että kuntien rahoitusosuudet vuodelle 2015 ovat samat kuin vuodelle 2014. Tulevien vuosien rahoituksen ennakkointia varten tulisi laatia pitkän tähtäimen toimintasuunnitelma ja tavoiteohjelma, joka kattaa tarvittavat uudet vesiensuojelukohteet kustannusarvioineen. Jossain vaiheessa toimenpiteiden tarve vähenee ja kuntien rahoitusosuuksia voidaan pienentää. Suunnittelu-työ tehdään pääosin omana työnä, mutta tarvittaessa voidaan palkata lisähenkilöstöä.

Kokouksessa jaettiin maatalouden neuvontahankkeen ideointimuistio (pöytäkirjan liite 2). Neuvontahanketta on valmisteltu keskusteluissa viljelijöiden kanssa ja suunnittelu alkaa vuoden 2015 alussa, kun kehittämisrahaston ohjelma on valmis.

Päätös: Kunnostustyöryhmä hyväksyi vuoden 2015 toimintaohjelman siten täydennettynä, että siihen lisätään pitkän tähtäimen suunnitelman tekeminen.

9.
TIEDOKSI

Tuusulan Hyrylässä satoi poikkeuksellisen kovaa kahtena eri ryöppynä 29.7.2014 klo. 14.30–15.10 ja klo. 16.40–20.30. Rankkasade aiheutti ylivuodon Rantatien jätevesipumppaamolta. Arvio ylivuodon määrästä on keskimäärin 5 l/s eli yhteensä 82 m³.

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä merkitsee tiedoksi Rantatien pumppaamon ylivuodon.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

10.
MUUT ASIAT

Hankkeen yhteenvetoraportti kootaan painokuntoon maaliskuun 2015 loppuun mennessä. Raporttiin tulee mukaan siihen mennessä valmiit osajulkaisut.

VHVSY järjestää kaikille avoimen hulevesiseminaarin Vantaan kaupungin valtuustosalissa 25.11.2014 aiheina mm. taajamien pienvedet ja purot, veden laatu ja hulevesien käsittelyn mitoitus.

VHVSY aloittaa hulevesien vedenlaadun seurantahankkeen, jossa on kohteita myös Tuusulanjärven valuma-alueelta (Tuusulan messualue ja Järvenpään Lepolan uudet kosteikot). KUVES voi tarvittaessa ottaa joitakin vesinäytteitä.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

11.
SEURAAVA KOKOUS

Ehdotus: Kunnostustyöryhmä päättää seuraavan kokouksen ajankohdan.

Päätös: Seuraava kokous pidetään torstaina 22.1.2015 klo 9.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Jaana Hietala

Sähköinen jakelu:
Kunnostustyöryhmän jäsenet
Ohjausryhmän jäsenet
Kunnostushankkeen www-sivut